

På spaning efter bortglömda plommon

Detta är den första av två nya rapporter om projektet ”Wodehouse i svensk press”. Den innehåller en redogörelse för hur sökandet gått till och av vilka fynd vi gjort till dagens dato.

Nästa rapport (finns på samma hemsida) är **Undersökning av upphittade plommon** och innehåller observationer, analys, slutsatser och reflexioner om fyndens innehåll.

Tidigare rapporter från projektet ”Wodehouse i svensk press” har tagits bort från hemsidan.

Bakgrund

Sedan jag på 1900-talet av en slump på en auktion råkat hitta några veckotidningar med Plumnoveller så hade jag hållit ögonen öppna efter fler gamla tidskrifter med texter av Wodehouse och fick under de närmaste åren tag i några på Tradera. År 2007 började jag leta mer aktivt och sökte uppgifter om hans publiceringar i svensk press. Sådana uppgifter saknades tyvärr i de svenska verkförteckningar som fanns tillgängliga, t.ex. Wodehouse-Sällskapet och Asplunds. Jag tog kontakt med Wodehouse-Sällskapet för att höra om de kände till några fynd och blev hänvisad till Bengt Malmberg. Han hade slumpvis råkat på en handfull fynd och blev entusiastisk över min något fullare hand. Vi insåg att det måste finnas mycket mera publicerat i pressen. Vi startade och drev under flera år tillsammans ett projekt som gick ut på att leta efter **”Wodehouse i svensk press”**. De fynd vi kände till när vi startade, var några handfullor av noveller i tidskrifter som Vecko-Revyn, Vårt Hem och Bonniers Novellmagasin.

Hur gick arbetet till?

Vi försökte leta systematiskt på flera sätt. I **databaser**, som Svenska Tidningsartiklar och Svenska Tidskriftsartiklar fann vi några nya träffar, men det visade sig att i dessa databaser saknades det uppgifter om flera av de fynd vi redan kände till, så tillförlitligheten/fullständigheten kunde i hög grad ifrågasättas. Vi behövde andra metoder.

En naturlig väg var att vända sig till **tidskriftsförlagen** för att få kolla deras arkiv. Det visade sig tyvärr att dessa arkiv har gått förlorade. Det finns inga äldre arkiv bevarade från t.ex. Åhlén & Åkerlunds eller Bonniers tidskriftsförlag.

Vi försökte hitta **andra sekundärkällor**. En del sökarbete hade gjorts och publicerats av andra. Jan Hultgren har kollat en hel del veckopress, men sökte efter s.k. ”DAST” (kriminallitteratur, Science Fiction och äventyr). Några Wodehousetexter har han dock tagit med, med titlar som anspelar på kriminalitet (t.ex. följetongen Ta fast tjuven! i Vecko-Revyn). Lars-Erik Nygren har gjort omfattande genomgångar av skönlitteratur främst i svensk dagspress. I dessa källor har jag fått info om en del fynd, inte minst kommer info om fynd i dagspressen från Nygrens bibliografier.

Att söka i antikvariat liksom hos samlare av veckotidningar är förstas ganska slumpmässigt. De flesta **antikvariat** vill inte befatta sig med gamla tidskrifter. Jag hittade ett lysande undantag: Holje bokhandel och antikvariat i Olofström, där Johnny Karlsson hade stora magasin fyllda med banankartonger med gamla tidskrifter, mestadels osorterade. Jag har tillbringat många intressanta dagar bläddrande i gamla tidningar hos Johnny i Olofström! Detta sätt att söka är minst sagt

slumpartat, men det fanns ett rikt material att söka i och besöken gav en stor del av de fynd vi gjorde i olika tidskrifter. Jag hann söka igenom en stor del av innehållet i magasinerna i Olofström. De sista besöken gav inga nya fynd.

Ytterligare slumpmässigt letande skedde också via **internet** (t.ex. Tradera och Blocket). Jag fick kontakt med några samlare av gamla tidskrifter som hjälpte mig med att hålla ögonen öppna efter Wodehousetexter samtidigt som de sökte efter sina specialintressen. En samlare av gamla tidskrifter (tillika "spanare") i Hovmantorp tog välvilligt emot mig så jag kunde leta i hans arkiv hemma i bostaden, vilket gav några fynd. Dessa "spanare" har bidragit med ett antal fynd! TACK!

Jag förde noga protokoll över vilka nummer av olika tidskrifter som kollats av mig och andra (i möjligaste mån också av "spanarna") för att undvika att slösa tid på att kolla samma nummer av en tidning flera gånger.

Nygrens undersökningar i svensk dagspress kompletterades genom att jag lånade mikrofilmade årgångar av viss dagspress från olika bibliotek. På detta sätt kunde jag också printa ut Wodehousetexter i dagspress, kolla översättningarna och ev. bearbetningar. Tyvärr fanns inte gammal veckopress mikrofilmad.

En möjlighet vi också använde oss av var att systematiskt söka igenom hela årgångar av tidskrifter som fanns samlade i "**pliktbibliotek**". Att gå igen om gamla dammiga lägg, sida för sida, årgång efter årgång är ett mödosamt och tidskrävande jobb. Därför använde vi mest denna metod som komplement till det slumpmässiga letandet. Bengt tillbringade en hel del tid bland dammiga luntor på Carolina Rediviva i Uppsala, jag viss tid på Universitetsbiblioteket i Lund.

Så vitt jag vet är alla de olika följetongerna som publicerades i lokalpress från 1970-talet framåt ordagranna kopior av originalromaner som tidigare utgivits i bokform. En sak som återstår att kolla för dessa följetonger i dagspressen är ifall det förekom sammandrag av vad som hänt i tidigare nummer, hur dessa sammandrag i så fall var utformade och av vem.

Vad fann vi fram till 2020?

I början så var fynden mest noveller i veckopress. 2012 hade vi funnit 2 romaner som följetonger och 86 noveller/essäer. 2016 hade vi hittat ytterligare 3 romaner, som följetonger i dagspress, och ytterligare 12 noveller/essäer. Arbetet (mest ett nöje) fortsatte på flera fronter fram till 2020. Men, sedan 2016 hade det blivit allt glesare mellan nya fynd. Vår sökande avtog därför under denna period i intensitet och jag betraktade ett tag projektet som avslutat. Jag hade t.ex. gjort ett par resultatlösa resor till Olofström. 2020 skrev jag en delrapport om projektets läge: *Idealet vore ju att gå igenom samtliga nummer av samtliga svenska tidningar/tidskrifter från 1900 och framåt, men detta känns inte möjligt för oss två med en rimlig arbetsinsats. Det senaste fyndet i veckopressen gjordes den 8/9 2016 då jag vid besök på Holje Antikvariat fick ögonen på en novell i Vecko-Journalen 1943 nr 52, under rubriken DEN BÄSTA NOVELLEN. I oktober 2016 meddelade Lars-Erik Nygren att han hittat romanen Svinhugg går igen som följetong 1955 i Sydsvenska Dagbladet Snällposten.* Vi visste förstås att det finns oceaner av oprövade vatten kvar och att dessa rimligtvis innehåller en del rara fiskar men vi trampade vatten.

Vi hade 2020 gått igenom över 4500 nummer av massor av olika tidskrifter. Då hade vi ändå bara gjort stickprov i tidskrifter som t.ex. Hemmets Journal, Husmodern, Saxons, Vi och Året Runt. Inte heller "spanarna" har rapporterat några fynd i dessa tidskrifter. Detta innebär inte att vi kan utesluta publiceringar där, bara att vi ännu inte funnit några. Sannolikt har vi med vår metod hittat en *stor del* av vad som har publicerats.

2021 och framåt

Det är mycket tidskrävande (och dammig) att sitta och bläddra i pliktbibliotekens arkiv av gamla veckotidningar och krävde för min del resor. Jag hoppas att KB, liksom med dagspressens arkiv, sätter igång med att digitalisera arkiven av svensk veckopress. Då skulle helt nya snabba sökmetoder öppnas. Till dess får letandet i tidskrifter vila.

Men 2021 började projektet ta fart igen efter ett par år på lågvarv. Bengt var inte längre aktiv i projektet. Jimmy Karlsson i Växjö (en av våra flitigaste "spanare", TACK Jimmy!) riktade min uppmärksamhet på att Kungliga Biblioteket har en ny digitaliserad databas "Svenska Dagstidningar" under uppbyggnad. Han hade själv hittat flera Wodehouseromaner som publicerats som följetonger i Göteborgsposten och i en del andra lokaltidningar, samt en novell som tryckts i Trelleborgstidningen. Då jag följde upp dessa fynd så hittade jag ytterligare en följetong i Göteborgsposten.

KB:s projekt innebär att man undan för undan digitaliserar hela årgångar av svensk dagspress. Projektet finns tillgängligt på: <https://tidningar.kb.se/>. Det finns nu många hela årgångar i databasen, men **många** återstår och KB:s projekt är långt ifrån klart. För många tidningar är bara senare årgångar inlästa. Men bland det som nu finns inläst finns alltså en del tidigare bortglömda publiceringar av Wodehousetexter.

Att leta Wodehousetexter i KB:s nya databas är dock inte helt enkelt. Sökordet "Wodehouse" i Aftonbladet 1/1 1841 – 30/7 2021 gav t.ex. 1012 "träffar", vilket betyder att sökordet förekommer på 1012 tidningssidor. Tyvärr har man varit tvungna att göra det mesta av texten på tidningssidorna oläsbar av upphovsrättsliga skäl. När jag söker från datorn hemma så visas tidningssidan där sökordet och några ord runt omkring är markerade, resten är oläsbart. För varje enskild träff på sökordet "Wodehouse" måste man alltså analysera ifall det är en Wodehousetext, eller om det är frågan om något annat. En hel del träffar avser t.ex. programtablåer för radio (uppläsningar eller radioteater), andra träffar avser en travhäst som hette Wodehouse, andra är reklam, ytterligare andra är t.ex. anmälningar och omnämmanden av Wodehouse i artiklar/kåserier. Någon gång fylls också spaltutrymme ut med kortare citat av roliga Wodehouseformuleringar. Dessutom finns det fler som heter Wodehouse än bara "vår" P. G. Bara en liten bråkdel av alla träffarna visar sig vara **texter** av Wodehouse, vilket ju är vad vi söker efter. I fallet Aftonbladet har jag funnit att 2 av 1012 "träffar" är publicerade texter av Wodehouse, dvs 2 promille av träffarna. Det är många träffar som mödosamt måste sällas bort. Det känns lite som att vaska efter guldkorn.

För en del träffar ger de ord som visas i datorn hemma ingen möjlighet att analysera. För att undersöka dessa träffar så behöver man **kunna läsa hela tidningssidan**. Detta kan bara göras på de bibliotek som har en "KB-terminal". Jag har ägnat en del tid på Universitetsbiblioteket i Linköping. För många träffar måste man där förstora upp sidan ordentligt för att kunna läsa hela texten och konstatera vad träffen handlar om.

Det finns också digitaliseringsprojekt som bedrivs vid sidan om KB:s. Vissa tidningars arkiv har digitaliserats, men uppgifterna återfinns inte i KB:s databas. Detta gäller t.ex. Hallandsposten och Upsala Nya Tidning. Åtkomst till deras arkiv kräver att man är prenumerant. Man kan också bli tillfällig betalande gäst. Jimmy har hittat flera Wodehouseromaner som följetonger i Hallandsposten!

Fortsätt simma, fortsätt simma!

Nya möjligheter att hitta "Wodehouse" har alltså öppnats och kan ersätta det uppmärksamhetskrävande arbetet att leta i mikrofilmer. Fortfarande krävs det ändå en massa arbetet för att identifiera vad som är noveller/följetonger av Wodehouse. Men letandet fortsätter! Jimmy Karlsson har granskat många årgångar i databasen och bidragit med information om ett stort antal fynd av följetonger i lokalpress. Jag har granskat en del.

Jag hoppas att KB snart startar ett digitaliseringsprojekt över svensk veckopress!! Då skulle jag kunna återuppta sökandet efter Plum i Vecko-pressen.

Vilka fynd har vi gjort?

En redovisning av samtliga fynd till dagens dato av Wodehousetexter i svensk press finns på hemsidan: <https://wodehousebibliografier.nu/tidskrifter>, så därför ger jag här bara ett sammandrag. Hemsidan uppdateras kontinuerligt då nya fynd dyker upp. Senast har den uppdaterats i juni 2023 med 9 nya fynd av följetonger i lokalpress.

Fynden i kort sammanfattning

Aftonbladet 1926 – 1927: 2 noveller
Allers Familj-Journal 1912 – 1949: 5 noveller
All världens Berättare 1945 – 1953: 4 noveller
Allt/Allt i fickformat/Allt för alla 1946 – 1954: 7 noveller (två är egentligen sammandrag av romaner!)
Blekinge Läns tidning 1974 o 1980; 2 romaner som följetong,
Bonniers Litterära Magasin 1954: 1 essä
Bonniers Novell Magasin 1929 – 1939: 24 noveller
Bonniers Veckotidning 1925 – 1926: 4 noveller
Böckernas Värld 1967 – 1971: 2 noveller, 1 essä
Det Bästa 1976 – 1982: 2 noveller
Eksjö-tidningen 1941: 1 roman som följetong
Eskilstunakuriren 1978: 1 roman som följetong
Eslövs tidning 1978; 1 roman som följetong
Falukuriren 1985-86: 1 roman som följetong
Fickjournalen 1953: 1 novell
Filmjournalen 1938: 1 novell (egentligen synopsis på en film)
Folket i Bild 1941 – 1961: 2 noveller, 1 essä
Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning 1928 - 1929: 1 roman som följetong
Göteborgsposten 1973 - 1979: 7 romaner som följetonger
Halland 1944: 1 roman som följetong
Hallandsposten 1974 - 1982: 4 romaner som följetonger
Hallänningen 1944: 1 roman som följetong
Hemmets Veckotidning 1943 – 1949: 3 noveller
Hudibras 1947: 1 novell
ICA-kuriren 1985: 2 noveller som ”följetong”
Idun 1935 – 1936: 1 roman som följetong
Jeeves 2012: 1 novell (omtryck från Allers 1912)
Julstämning 1982: 1 novell
Karlshamns Allehanda 1974: 1 roman som följetong
Lilla Edet-posten 1982: 1 roman som följetong
Nerikes Allehanda 1913: 1 novell
Nordvästra Skånes Tidningar 1978: 1 roman som följetong
Norra Skåne 1976 - 1983: 5 romaner som följetonger
Romantik och äventyr 1925: 1 novell
Röster i Radio-TV 1963: 1 novell
Skånska Dagbladet 1975: 1 roman som följetong
Stockholmstidningen 1922 – 1929: 1 roman som följetong, 1 novell, 1 essä
Strengnäs Tidning 1978: 1 roman som följetong
Svensk Golf 1987: 1 novell
Svenska Dagbladet 1925 – 1959: 2 noveller
Sydhalland 1944: 1 roman som följetong

Sydsvenska Dagbladet Snällposten 1955: 1 roman som följetong
Sölvesborgstidningen 1974 o 1980: 2 romaner som följetong
The Moor (tidskrift för The Baskerville Hall Club of Sweden) 1985: 1 novell
Trelleborgstidningen 1927: 1 novell
Trivselkväll 1974: 1 novell
Trollhättans Tidning 1982 - 1983: 1 roman som följetong
Vecko-Journalen 1943: 1 novell
Vecko-Revyn 1939 – 1944: 1 roman som följetong, 11 noveller
Vårt Hem 1934 - 1947: 10 noveller
VärldsDeckaren 1952 - 1953: 2 noveller
Växjöbladet 1974: 1 roman som följetong
Örebrokuriren 1982: 1 roman som följetong

Översiktlig kronologisk sammanställning:

10-talet: 2 noveller.
20-talet: 2 romaner som följetonger, 13 noveller.
30-talet: 2 romaner som följetonger, 34 noveller.
40-talet: 4 romaner som följetonger, 25 noveller.
50-talet: 1 roman som följetong, 12 noveller.
60-talet: 4 noveller.
70-talet: 20 romaner som följetong, 3 noveller.
80-talet: 11 romaner som följetong, 6 noveller.
De första decennierna dominerade som synes novellerna, sedan tog följetonger över.

Man kan göra mängder av observationer i det material vi funnit, olika analyser och ge olika kommentarer. I denna första rapport av två, begränsar jag mig till att redogöra för själva sökprojektet. Nästa redogörelse: **Undersökning av upphittade** plommon fokuserar på de texter vi funnit. Där finns både observationer, analyser, slutsatser och kommentarer.

Vilka publikationer och årgångar har undersökts?

Nedan följer en översikt över publikationer/årgångar som är kollade, uppdelat på ”tidskrifter” resp. ”dagspress”. Det återstår mycket att kolla och ifall det finns andra som är intresserade av att leta så är det ju bäst att välja publikationer/årgångar som inte undersökts.

Tidskrifter som genomsökts efter Wodehousetexter juni 2023

Data bygger främst på Bengts och mina egna undersökningar, men en del data är från sekundärkällor. Jag har utelämnat tidskrifter där vi bara kollat något enstaka nummer av någon enda årgång.
Årtal med **fetstil** : Samtliga nr kollade
Årtal **fetstil kursiv**: minst 90% av numren är kollade
Årtal vanlig stil: 50 – 90 % av numren är kollade
Årtal **röd** stil: ett flertal nummer, men under 50%, är kollade
Årtal **röd kursiv** stil: mindre antal nr kollade

Aktuellt för män: **1962, 1963**
Allas Veckotidning **1931 – 1975**
Allers: **1912-1915, 1916-1929, 1930-1939, 1940-1949, 1950-1955, 1956-1957, 1960, 1961, 1962**
Allt för alla: **1917, 1923-1925, 1928-1930, 1931**

Allt i fickformat: **1943 – 1956**
 All Världens Berättare: **1945-1956**
 Bonniers Månadshäften: **1915-1919, 1920-1924**
 Bonniers NovellMagasin: **1926-1941**
 Bonniers Månadstidning; **1930, 1931-1939, 1940, 1941-1949**
 Bonniers Veckotidning: **1923-1929**
 Böckernas Värld: **1967-1971**
 Damernas Värld: **1942-1948**
 Det Bästa: **1941-1943, 1944, 1946-1949, 1950-1952, 1958, 1964-1970, 1971-1974, 1975-1977, 1982 - 1988**
 Familje-Journalen: **1957-1959**
 Femina: **1948- 1954**
 Folket i Bild: **1937-1941, 1942-1943, 1944-1948, 1949-1950, 1951-1952, 1953, 1954-1955, 1956-1958, 1959-1962**
 Fickjournalen: **1945-1954, 1955-1957, 1958, 1959-1962**
 Hela Världen: **1916-1958**
 Hemmets Journal: **1927-1939, 1940, 1943, 1944-1947, 1948-1959, 1960, 1961-1966**
 Hemmets Veckotidning: **1932-1939, 1940-1952, 1953-1960, 1961-1964**
 Husmodern: **1923-1954**
 Hvar 8 dag: **1923-1926**
 Hörde ni: 1950-1956
 Idun: **1923-1930, 1935- 1936, 1937-1956**
 Julstämning: 1912-1988
 Lektör: **1927-1935, 1936-1938, 1939-1942, 1943-1959**
 Levande Livet: **1933-1939, 1940-1963**
 Nöjen och Tidsfördrif **1911 – 1922**
 OBS! **1944-1947, 1948-1952**
 Pigg **1910-1913**
 Röster i radio(-TV): **1939-1951, 1952-1953**
 Saxons: **1964-1967**
 Se: **1939-1946, 1947-1951**
 Svensk Damtidning: **1955-1959**
 Såningsmannen: **1938-1955**
 Tidsfördrif: **1931-1951**
 25-an: **1941-1949**
 Vecko-Revyn: **1935-1947, 1948-1957**
 Vi: **1940-1955**
 Vi damer: **1945-1963**
 Vårt Hem: **1921-1929, 1930-1945, 1946-1948, 1949-1951**
 Året Runt: **1947-1949, 1950-1975**

Det finns MASSOR av tidskrifter som vi inte tittat på. Det skulle underlätta oerhört med en digitalisering av arkiven av tidskrifter!

Dagspress som genomsköts efter Wodehousetexter juni 2023

Denna lista bygger på Lars-Erik Nygrens och Jimmy Karlssons undersökningar men också mina egna. **Där årtal står angivna är samtliga nummer granskade!** Dessutom kan ytterligare årgångar vara delvis granskade. Är inte årgångar angivna så har man granskat delar av årgångar, eller stickprov.

Aftonbladet **1900 – 2000**
 Halvveckoupplagan **1900 – 1940**
 Arbetet **1900 – 2000**
 Arboga Tidning
 Blekinge Läns Tidning **1937 - 1971**
 Borås Tidning
 Bärgslagsbladet
 Dagen **1901, 1910**
 Dagens Nyheter **1903 – 2000**
 Engelholms tidning
 Expressen **1944 – 2000**
 Falukuriren
 Gefle Dagblad
 Gotlands Allehanda **1900 – 1921**
 Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning **1903 – 1961; 1965 - 1973**
 Handelstidningens Veckoblad **1900 -1910**
 Göteborgsposten **1900 – 1910; 1960 -2000**
 Göteborgstidningen **1955 - 1956**
 Hallands Nyheter
 Hallandsposten
 Helsingborgs Dagblad **1900 – 1920**
 Helsingborgsposten **1900 - 1920**
 Hudiksvalls Nyheter
 Hudiksvallstidningen **1944 - 1969**
 Hässleholmstidningen Norra Skåne **1909 –1914**
 Jönköpings Läns Tidning **1922 - 1934**
 Kalmartidningen Barometern
 Karlhamnstidningen **1922 - 1925**
 Karlshamns Allehanda **1900 – 1921; 1922 – 1976** (enstaka luckor)
 Katrineholmskuriren
 Kronobergaren **1934 – 1967** (enstaka luckor)
 Ljungby-Posten **1922 - 1946**
 Ljungbytidningen **1964 - 1976**
 Lunds Veckoblad – Lunds Dagblad **1900 – 1960**
 Lysekilsposten
 Länstidningen Södertälje
 Nerikes Allehanda **1900 -1920**
 Norrköpings Tidningar/Östgötademokraten **1900 – 1965**
 Nya Dagligt Allehanda **1902 – 1931**
 Nybro Tidning **1931 - 1976**
 Skånska Aftonbladet **1900-1924**
 Skånska Dagbladet **1900 – 1925 ; 1968 - 1979**
 Stockholmstidningen **1905 – 1961**
 Stockholms Dagblad **1926 - 1928**
 Svenska Dagbladet **1900 – 2000**
 Sydsvenska Dagbladet Snällposten **1900 – 1982**
 Sydöstra Sveriges Dagblad **1923 - 1969**
 Sölvesborgsbladet **1922 - 1952**
 Sölvesborgs-Tidningen **1973 - 1978**
 Sörmlandsposten
 Trelleborgstidningen **1927 - 1954**
 Upsala Nya Tidning
 Vestmanlands Läns Tidning **1944 – 1954**
 Västerbottenskuriren

Västerås Tidning **1958 – 1962**

Växjöbladet/Nya Växjöbladet **1922- 1985** (enstaka luckor)

Älmhults Tidning/Smälänningen **1929 – 1934 ; 1935 - 1963**

Örebro Dagblad **1901 – 1922**

Östgöta-Correspondenten **1904 -1961**

Digitaliseringen fortskrider. Man slås av nästan alla tidningar är från Södra Sverige och Mellansverige. Bara tre lokaltidningar norr om Uppsala har fått viss uppmärksamhet, mest Hudiksvallstidningen. Det återstår mycket att göra. Dock: **De stora rikstidningarna är ganska väl kollade.**

I nästa artikel, **Undersökning av upphittade plommon** finns observationer från fynden, en del analyser, reflexioner och slutsatser. Artikeln finns på samma hemsida som denna artikel.

Tre tidigare artiklar om projektet har tagits bort från hemsidan och ersatts av dessa två.

Databasen på hemsidan <https://wodehousebibliografier.n.nu/tidskrifter> uppdateras kontinuerligt då nya fynd görs.

Alla tips och tankar om Wodehouse i svensk press är välkomna. Min mailadress är: tomas.prenkert@gmail.com.